

DENGÊ KOMKAR

Sal : 5
Wext : 25.7.1983
Hejmar : 55
Biha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

“DÖNÜŞE TEŞVİK PRİMİ” DEĞİL ZORLAMA YASASI

Federal Almanya'daki yabancı işçilerin (başta Kürt ve Türk işçileri olmak üzere) sayısını azaltmak ve ülkelerine geri göndermek amacıyla Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanan "Dönüşe Teşvik Primi" yasa tasarısı Bakanlar Kurulunca kabul edildi. Tasarının Eyalet Temsilciler Meclisi ve Parlamentonun onayından geçerek 1 Ekim 1983 tarihinde yürürlüğe girmesi bekleniyor.

Tasarıya göre 1 Ekim tarihinden başlamak üzere yaklaşık 1 yıl içinde iflas yoluyla kapanan işyerlerinde açıkta kalan yabancı işçiler (Ortak Pazar ülkeleri dışındaki işçiler) "gönüllü dönüşleri" yapmaları halinde 10.500 Mark "dönüş primi" alabilecekler. Yine kısa devre çalışan işçiler de tasarıdaki koşullara haiz olmak kaydıyla bu "primler"den yararlanabilecekler.

1 Ekim tarihinden önce işsiz kalanlar, bu "hak"tan yararlanmayacak. Yani şu anda 120.000 civarındaki Türkiyeli işsiz bu tasarının kapsamı dışında bırakılıyor.

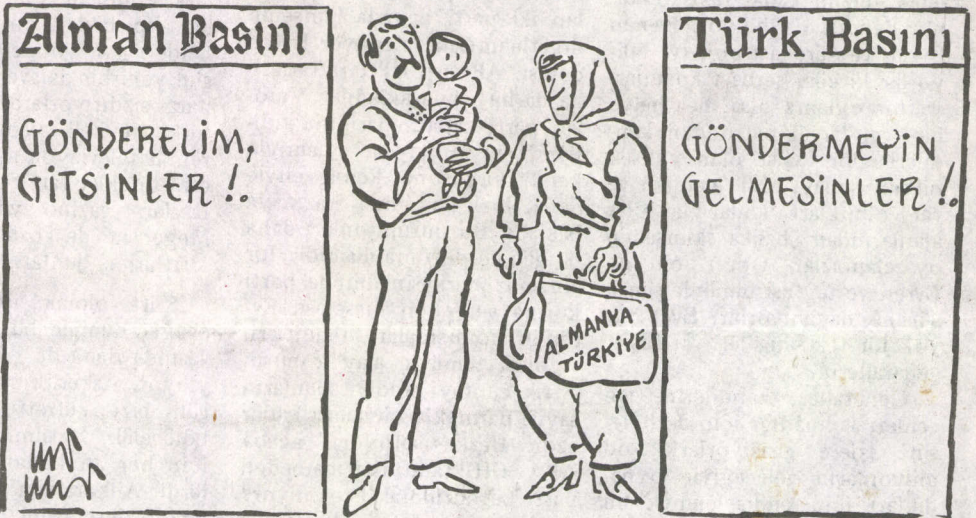
Tasarıda sözü edilen "teşvik primi" ise özünde prim falan değil, işsiz kalan bir işçinin en doğal hakkı olan 7 aylık işsizlik parasının toplamıdır. Dolayısıyla bu yasa "teşvik" yasası değil, Kürt ve Türk işçilerini ülkelerine geri gitmeye zorlama yasası olabilir.

Gerici Kohl hükümeti başa gelir gelmez, yabancı işçilerin sayısını azaltacağını açıklamıştı. Ve İçişleri Bakanı Zimmermann'ın denetimindeki "Yabancılar Politikası Komisyonu" bu amaca yönelik olarak bir dizi önlemleri tasarı haline getirdi. Komisyonun önerileri arasında, yabancıları geri göndermeyi kolaylaştırıcı önlemler almak ve yabancılar yasasını daha da sertleştirici hükümlerle pekiştirmek, ailelerin birliğini engellemek, yabancıların politik faaliyetlerde bulunmalarını yasaklamak yer alıyor.

Yabancılar politikasına yönelik tüm bu tasarılar ve "dönüşe teşvik Primi" yasa tasarıları henüz yürürlüğe girmeden önce Bonn-Ankara arası trafik hızlandı. Geçtiğimiz günlerde önce Federal Çalışma Bakanı Blum, daha sonra İçişler Bakanı Zim-

mermann geçebilecek üç-beş kuruşu almak, bir de oyun oynamak.

Zimmermann ve beraberindeki heyet ile ondan önce Türkiye'ye gitmiş olan çalışma bakanı, bu öneriler üzerinde duracaklarını belirttiler.

mermann beraberinde birer heyetle cunta hükümetiyle görüşmeler yaptılar. İşçi düşmanı faşist cunta ile Bonn hükümeti arasında işçilerin geri gönderilmesi ve buna bağlı olarak ödenecek "prim" ve emeklilik birikimleri konusunda pazarlıklar başladı.

Faşist cunta bir taraftan Federal Almanya'dan kovulmak istenen işçilerimizin Türkiye'ye gitmesini istemiyor. İşsizliğin artmasından, kendi sömürü ve zorba düzenine karşı yönelecek tepki ve mücadeleden korkuyor. Diğer taraftan ise işçi dövizlerine "primlere", işçilerin emeklilik birikimlerine göz dikiyor. "Prim" ve emeklilik ödentilerinin Türkiye'ye havale edilmesini talep ediyor. Böylece işçilerin

Her iki taraf ayrıca geleneksel "Türk-Alman dostluğunu" geliştirme ve "aşırı uçlara" karşı mücadele ve işbirliği konusunda görüş birliği içinde olduklarını da açıkladılar.

Geleneksel "Türk-Alman dostluğu" altında işçi düşmanlığı, halk düşmanı faşist cuntayı yardım ve işçi dövizleriyle yaşatma, Federal Almanya'daki "aşırı uçlar" olan ilerici Kürt ve Türk örgütlerini kapatma, mensuplarını cuntaya teslim etme gerçeği yatıyor.

Kısacası "dönüşe teşvik", "gönüllü dönüş" adı altında işsiz kalan insanların daha büyük bir işsizliğin, açlık ve sefaletin kucağına, karanlık bir geleceğe gönderiliyor.

NAMEYÊN XWENDEVANAN

faşizmi yeneceğiz

Değerli arkadaşlar,

Bilmem Türkiye'de olanları ne ölçüde izliyorsunuz. Her halde olup bitenlerden habermiz var. Yaz geldi ve Türkiye bu yıl çok sıcak günler yaşıyor. Ama sadece havadan dolayı değil, politik bakımdan da sıcak günler yaşıyor. Olup biten bazı şeylere değinmek istiyorum, ama neresinden başlamalı bilmem ki?

Tabii ki bütün bunlar politik bakımdan yaz günlerinin sıcak geçmesine neden oluyor ama hepsi bu kadar değil elbette. Asıl komedi "demokrasiye geçiş", "siyasi parti kurmak serbestisi" gibi sözlerle süslenen politik arenada oynanıyor. Bir kere işçi sınıfının dünya görüşünü savunan partilere baştan itibaren hayat hakkı tanınmıyor. Bu yüzden de emekçi yığınların örgütlenmesi söz konusu değil. Meydanda yalnızca burjuvazi var. Ama işin ilginç yanı şu ki, Evren çetesi buna da izin vermiyor. Boynu tasmalı bekçi köpeklerine kurdukları iki parti dışında kimsenin örgütlenmesini istemiyor Evren çetesi. AP ve CHP taraftarlarına da bu işi yasakladılar. Vetolar, parti kapatmalar girila gidiyor. İşte cunta bu eylemiyle kendi kuyusunu kendi eliyle daha hızlı biçimde kazmaya başladı. Bu durum onları daha da gülünç duruma düşürdü. Bir görseniz herkesin dilinde parti kurma ve seçim meselesi. Evren'in konuşmaları, tehditleri, vetoları tümüyle alay konusu. Artık cuntayı ciddiye alanların sayısı parmakla sayılacak kadar azdır. Herkes soruyor: "acaba AP ve CHP taraftarlarına neden parti kurdurulmak istenmiyor? Sakin bunlar komünist, yahut 'bölücü' falan olmasınlar mı? Eğer değilse peki nedir bunun nedeni?" Nedeni açık. Evren çok iyi biliyor ki AP ve CHP'iler seçime girdikleri takdirde kendisine ve kurdurduğu kukla partilere hava almak düşer. Zaten böylesine bir güldürüyü sahnelemenin başka nedeni de olmasa gerek.

Kısacası, cunta artık kitlelerin gözünde tümüyle sıfırdır. Evren tayfası bir yandan yarattığı açlık ve zulüm ortamıyla, diğer taraftan da oynadığı "demokrasibilik" komedisiyle kendi gerçek kimliğinin sergi-

lenmeyen yönünü bırakmamıştır. Bu olayları izleyen aklı başında her kes, gerçekten tedirginlik duyuyor. "Ne oluyoruz" sorusunu her yerde duymak mümkün. Dolmuşta, kahvede, yolda insanlar konuşurken kulak misafiri oluyoruz, "bunların işi iş değil ya haydi hayırlısı, bakalım sonu nereye kadar gidecek" şeklinde sözler duyuyoruz. Açıkçası yığınlar oldukça huzursuz ve tedirgin.

Tabii ki bütün bunlar politik bakımdan yaz günlerinin sıcak geçmesine neden oluyor ama hepsi bu kadar değil elbette. Asıl komedi "demokrasiye geçiş", "siyasi parti kurmak serbestisi" gibi sözlerle süslenen politik arenada oynanıyor. Bir kere işçi sınıfının dünya görüşünü savunan partilere baştan itibaren hayat hakkı tanınmıyor. Bu yüzden de emekçi yığınların örgütlenmesi söz konusu değil. Meydanda yalnızca burjuvazi var. Ama işin ilginç yanı şu ki, Evren çetesi buna da izin vermiyor. Boynu tasmalı bekçi köpeklerine kurdukları iki parti dışında kimsenin örgütlenmesini istemiyor Evren çetesi. AP ve CHP taraftarlarına da bu işi yasakladılar. Vetolar, parti kapatmalar girila gidiyor. İşte cunta bu eylemiyle kendi kuyusunu kendi eliyle daha hızlı biçimde kazmaya başladı. Bu durum onları daha da gülünç duruma düşürdü. Bir görseniz herkesin dilinde parti kurma ve seçim meselesi. Evren'in konuşmaları, tehditleri, vetoları tümüyle alay konusu. Artık cuntayı ciddiye alanların sayısı parmakla sayılacak kadar azdır. Herkes soruyor: "acaba AP ve CHP taraftarlarına neden parti kurdurulmak istenmiyor? Sakin bunlar komünist, yahut 'bölücü' falan olmasınlar mı? Eğer değilse peki nedir bunun nedeni?" Nedeni açık. Evren çok iyi biliyor ki AP ve CHP'iler seçime girdikleri takdirde kendisine ve kurdurduğu kukla partilere hava almak düşer. Zaten böylesine bir güldürüyü sahnelemenin başka nedeni de olmasa gerek.

Kısacası, cunta artık kitlelerin gözünde tümüyle sıfırdır. Evren tayfası bir yandan yarattığı açlık ve zulüm ortamıyla, diğer taraftan da oynadığı "demokrasibilik" komedisiyle kendi gerçek kimliğinin sergi-

lenmeyen yönünü bırakmamıştır.

Bu da emekçi yığınlar, iletici güçlere yeni fırsatlar veriyor, onlar için yeni olanaklar yaratıyor. Eğer kitlesel muhalefet önümüzdeki dönemde sağlıklı bir kanalda toplatılabilirse, Türkiye'de çok şey değişecektir.

Selam ve başarı dilekleriyle.
M.A. / Ankara

"BEDELLİ" DEĞİL KAZIKLI ASKERLİK

Önce hiç bir garantimiz olmadan batı Avrupa tekellerine sattılar bizi. Buradaki çilemiz yetmiyormuş gibi bir de bedelli askerlik çıkarttılar başımıza. Dilencililer önce 10 bin mark istediler. Sonra bunu 20.000'e çıkarttılar.

Ama esas soygun, esas çile Burdur'da askeri birliğe vardıkları sonra başlıyor. Tek amaçları cebimizdeki üç-beş kuruşu da alıp bizleri çınl-çıplak bir halde geri göndermekti. Her gün yeni bir dalavere ile bizden para sızdırıyorlardı. Yok Atatürk heykeli yapılacak, yok renkli televizyon alınacak, yok eski tüfekler tamir edilecek, subaylara gazino yapılacak vs. Meğer ne de gözü doymaz aç kurtlarmış bunlar..

Kürt olmak ise "askerlik ocağı" denilen bir ırkçılık yuvasında daha da büyük suç sayılıyor. Askerlik süresince hergün bize küftürdüler. Hainlik, bölücülük, satılmışlık Kürtler için her an kullanılan kelimelerdi. Ankara'dan gelen subaylar bizleri günlerce sorguya çektiler. Bazan yumuşak dil kullanarak, bazan tehdit ederek jurnalcilik yapmamızı istediler. Beyni yıkanmış bu satılık robotlar hep Kürt halkına kin kusuyor, akıllarına eseni söylüyorlardı. Onlarla karşılaştıktan sonra şahsen ben Türk ordusunun halkımızın kanını akıtmaya doymayan bir katil şebekesi olduğunu daha iyi anladım.

Acaba bu faşistler daha ne kadar bize saldırıp, Kürt oluşumundan dolayı bizden hesap sormaya kalkışacaklar?

Y.Z.

ŞEHİD DİRİYA AZADİYA KURDISTAN

Hevala şehid û şoreşger kak Bijen Berî, berê 20 sala lî bajarê Senendajê lî Kurdistana İnan hate dinê. Sala 1979 da dî şoreşa gelên İrani da beşdar bû, piştra ev hate rêzên Pêşmergeyên Partiya Demokrat Kurdistana İnan û xebata xwe diji dijîmî ajot. Bî xebata xwe ve gihişte dereceyê hnde komita navçeyî.

Piştirê 4 salên xebat û tekoşîna mezin da, kak Bijen ro 22.5.1983 diji êrişta dijîmî 1. seat pehlevani rawestiya û hevala xwe kak Eqbal ve şehid bûn. Çûne rêzên şehidên Kurdistan. Milletê Kurd pehlevanên ku jî bo azadiya Kurdistan şehid bûne birnakîn.

Dayê, dayê megri bo role
Pêşmerge distine tolê
Peyê navi bo şehidê weten
şin û grîn
Navên wan vanê dilê millet
da dijî
Bijî yadi hemû şehidên
Kurdistan
Jî her çar parçên Kurdistan

A.Ş. / Kurdistana İnan.

XEBATA WE BI DIL Û XWEŞ BE

Hevalên Berêz,
Ez wer bawerim, ku kovara we, bo karker û welatparêzê Kurdistanê ra lî Ewropayê xebateke giring hilgirtîye ser xwe. Bêtri jî jî bo hinbûn, belavbûn û frehbûna zmanê me, xebateke mezin dîke. Jî alî zman de, alî têgihîştina aborî, civaki û politik da be, feydeki herî giran jî kovara Dengê KOMKAR dibinim. Lê pîr mixabîn, Dengê KOMKAR her tim naghêje destê mî. Ez hêvî dikim, ku hûn her hêjmarên Dengê KOMKAR lî ser navîşana mîm rêkin. Silav lî we hemîyan. Xebata we bi dil û xweş be.

XELEF QASIM
ŞAM/SURÎ

KURDISTAN'DAKI
İRÇİ ZULME
SON !

ÖRGÜT HABERLERİ

83 BARIŞ FESTİVALİ

Geçtiğimiz günlerde 14-17 temmuz tarihlerinde Danimarka'nın Silkeborg kentinde, ülkedeki çeşitli barış örgütleri tarafından gerçekleştirilen "83 Barış Festivali" burada da barış mücadelesinin güçlülüğünü kanıtlayan bir eylem oldu.

Festivale değişik Avrupa ülkelerinden gelmiş gruplar, belediye başkanları, demokratik örgütler, siyasi parti temsilcileri katıldılar. Bu arada eski Danimarka başbakanı Sosyal Demokrat Anker Jørgensen de katılanlar arasındaydı. Türkiye ve Kürdistanlı işçiler adına ise "Yekitiya Karker" festivalde yer almıştı.

Festival'de bir konuşma yapan Sovyetler Birliği Barış Komitesi ikinci sekreteri Tair Tairov: "Önümüzdeki günlerde kamuoyunun yapacağı gösteri ve diğer eylemlerin hükümetler üzerinde yapacağı etkinin önemli" olduğunu söyledi. Tairov konuşmasında, belirleyici ve önemli olanın hem Avrupa'da ve hem de Amerika'da sonbaharda milyonlarca kişiyi sokaklara dökcek bir kampanyanın yaratılması olduğunu ve bunun atom roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesini güçleştirebileceğini belirtti.

Daha sonra Amerikan barış hareketi adına söz alan Ace Burt Amerika'daki gösteriler üzerinde durdu ve 22 Eylülde tüm Amerika'da yeni barış gösterilerinin yapılmasının planlandığını açıkladı.

Bu arada SSCB devlet başkanı Andropov da gönderdiği mesajda; Avrupa'nın nükleer silahlardan kurtarılmasının ön adımı olarak Kuzey Avrupa'nın silahsızlandırılmış bir bölge durumuna getirilebileceğini vurguladı. Andropov, Sovyetler Birliği'nin barışı korumak, halkların güvenliğini garanti altına almak, insanın ya-

sama hakkını savunmak ve barışçıl bir işbirliğini sağlamak için gerekli herşeyi yapacağını açıkladı.

Festivali düzenleyen örgütler, önceden İskandinavya ülkeleriyle, ABD ve SSCB hükümetlerinden barış konusundaki tutumlarını açıklamalarını istemişlerdi. Bu konuda Sovyetler Birliği dışında hiç bir hükümet net bir görüş belirtmemişti. Danimarka'nın sağcı başbakanı Schütler'in ise "kendisinin bu konuda herhangi bir görüşünün olmadığını üstelik te tatilde rahatsız edilmek istenmediğini söylemesi kamuoyunda geniş tepkilere yolaçtı.

M.D./Danimarka

YEŞİLLERİN KONGRESİNE KATILDIK

25.6.1983 tarihinde YEŞİLLER'in Bayern Eyalet Kongresi'ne katıldık. Bayern iline yakın bir köyde yapılan kongreye 300 civarında kişi katılmıştı. Münih Kürdistan İşçi Derneği olarak öteden beri YEŞİLLER le ilişkilerimiz var. Bizim ve Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB)'nin kongreye katılma istemimizi kabul ettiler. Kongre salonu önünde yayın masası açtık, işgalci Türk ordusunun Irak Kürdistanı'na saldırısını kınıyan pankartlar astık.

Kongre divanı da kongre delegelerine, ülkemiz Kürdistan'daki gelişmeler hakkında bilgi vermek amacıyla konuşma yapma isteğimizi kabul etti.

Kürdistan Yurtseverler Birliği'nden arkadaşlarla ortaklaşa bir konuşma metni hazırlayıp sunduk. Konuşmamız ilgi ve coşkuyla karşılandı.

Yapılan konuşmada, Türk ordu birliklerinin Irak Kürdistanı'na yönelik saldırısı üzerinde duruldu ve bu saldırının, Kürt

halkının bu parçadaki mücadelesini hedeflediği belirtildi. Ayrıca aynı tarihlere rastlayan NATO-Manevrasını, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki, baskı, işkence ve idamları anlattık.

Dünya genelinde, ABD emperyalizmi ve NATO'nun saldırgan politikası ve savaş körüklemeye girişimlerine, ülkemizdeki üslerini genişletme çalışmalarına, Federal Almanya'ya atom roketlerinin yerleştirilmesine karşı çıktığımızı açıkladık.

Federal Almanya'daki yabancı düşmanlığı, özellikle Kürt ilticacılarına karşı insanlık dışı uygulamaları ve yurt dışı edilme girişimlerini eleştirdik. Yeşillerle birlikte, yabancı düşmanlığına, savaşa, atom roketlerine, ülkemizdeki baskılara, Federal Almanya'nın Türkiye yardımlarına karşı mücadele, işbirliği ve dayanışma içinde olmanın gereğini vurguladık.

Kongre delegelerine, misafirlere yoğun bir biçimde, KOMKAR-Info ve diğer enformasyon yazılarını dağıttık.

ALMAN VE YABANCI DOSTLUĞU ŞENLİĞİ

Nürnberg şehrinin Gostenhof semtinde her yıl düzenlenen dostluk şenliği bu yılda 25 haziran günü yapıldı. Çeşitli milliyetlerden, İspanyol, Yunanlı, Türkiyeli, Kürdistanlı ve Almanların katıldığı festte her ülkenin kültür değerleri sergilenmekle yabancılar, yabancılarla Almanlar arasında dostluğu geliştirmeye katkıda bulunulmaktadır. Yabancıların sorunları, yabancı düşmanlığı ve benzeri pek çok konu tartışılmakta, yabancıların istemleri dile getirilmektedir.

KOMKAR üyesi Nürnberg Kürdistan İşçi Derneği olarak her yıl olduğu gibi bu yıl da şenliğe katıldık. Kültür programı sunduk. Yayın masaları açtık.

Nürnberg D.KOMKAR muhabiri
Bırındar

ENFORMASYON VE DAYANIŞMA TOPLANTISI

Yeşiller (Die Grünen) Heidelberg örgütü 27.6.1983 tarihinde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı konulu bir toplantı düzenledi. 100'e yakın bir kitlenin katıldığı toplantıya, Uluslararası Af Örgütü, GEW (Eğitim ve Bilim Sendikası) temsilcileri, Yeşiller, Baden Württemberg Eyalet Örgütü Yönetim Kurulu üyesi, KOMKAR'dan ve diğer bazı Türkiyeli örgütlerden temsilciler katıldılar.

Toplantının ilk bölümünde, konuşmacılar, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki gelişmeler, artan baskı, işkence, idam ve katliamlar konusunda bilgi verdiler. KOMKAR temsilcisi de ayrıca Türkiye Kürdistanı'ndaki yoğun baskıları, sınır bölgelerinde meydana gelen çatışmaları, sömürgeci ordunun Irak Kürdistanı'na saldırısını anlattı.

Tüm örgüt temsilcileri, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı halklarıyla dayanışmanın önemini vurguladılar.

çağrı

12 Eylül 1980 yılında iktidara gelen faşist cunta, Türkiye'de kan dökmeyi ve terör estirmeyi sürdürüyor. Cuntanın yaptıklarını artık birer birer saymaya gerek yok. Geçen üç yıllık süre zarfında o, emperyalizmin ve yerli tekeli sermayenin sadık uşağı olduğunu, onların çıkarları için emekçi halk kitlelerini ezip sömürmekten başka bir amacı bulunmadığını ortaya koydu.

Cunta dönemi, Türkiye halkları için kan, zulüm ve işkence dönemi oldu. Generallerin yönetimi sırasında açlık, işsizlik ve sefalet büyük boyutlara ulaştı. İnsanlar kurşunlandılar, dar ağaçlarına çekildiler. Kürt halkına karşı görülmedik bir kudurganlık ile saldırılar düzenlendi. Bütün bunların yanısıra geniş toplum kesimlerinin herhangi bir demokratik hak ve özgürlükten yararlanılmasına izin verilmedi.

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda at oynatan bu terör ve zulüm çetesinin yaptıklarına karşı sessiz kalabilir miyiz? Elbette ki değil. Faşist generaller cuntasını teşhir etmek, baskı altındaki on milyonlarca dayanışma içerisinde bulunmak; ilerici, yurtsever ve demokrat olan herkes için bir görevdir.

İşte bu nedenle Türkiye ve Kürdistanlı demokratik örgütler, yönetimi işgal edişinin üç yılı doldurması nedeniyle 10 Eylül 1983 günü Köln ve Batı Berlin'de cunta-yı protesto miting ve yürüyüşü düzenlemeye karar vermiş bulunuyorlar.

Bu eylemi güçlü kılmak, faşist cuntanın suratına indirilecek şamarın güçlü olması demektir. Bu nedenle de 10 Eylül eylemini desteklemek için tüm enerjimizi harcamalı, çabalarımızı yoğunlaştırmalıyız.

KOMKAR Merkez Yürütme Kurulu

FAC'DE YABANCILAR POLİTİKASI

Son zamanlarda FAC'de, diğer emperyalist ülkelerdeki gelişmelere benzer bir şekilde, yabancı düşmanlığı büyük oranda arttı. Kapitalizmin genel krizinin ve politik istikrarsızlığın daha da geliştiği ve böylece mevcut sistem için tehlikenin arttığı bir dönemde, yabancı düşmanlığı, bizzat tekelci burjuvazi tarafından özellikle teşvik ediliyor. Yabancı düşmanlığı, gerici ideolojinin geleneksel bir parçasıdır. Yabancı düşmanlığını körükleyen sınıflararası çelişkiyi saptıyor ve onun yerine değişik uluslardan insanları karşı karşıya getirmeye çalışıyorlar.

Yabancı işçiler aleyhine olan bu durum, işçi sınıfı saflarında bölünmeler yaratıyor, ortak sınıfsal çıkarlarını tanımalarını, güçlerini birleştirmelerini engelliyor. Ayrıca yabancı düşmanlığının etkisi ile nüfusun büyük bir çoğunluğu, mali sermayenin isteklerine uysalca uyacak şekilde, milliyetçi anlayışta bir "halk topluluğu" durumuna getirilmek isteniyor. Yabancı düşmanlığı, diğer uluslara karşı kıskançlık ve kini alevlendirmek ve böylece saldırgan bir politika için uygun ortam hazırlamak şeklinde oluyor.

Tüm emperyalist devletlerde farklı derecelerde ortaya çıkıyor. Bu durum, milliyetçi-liberal, muhafazakarlar ve özellikle de sağ-muhafazakar politikacılar ve ideologlar arasında daha yüksek oranda görülüyor. Faşistler ise sahip oldukları ırkçı ideoloji nedeniyle zaten diğer ulusların emekçilerine düşmandırlar.

Politik duruma uygun olarak, yabancı düşmanlığı değişik şekillerde yapıyor. Bazen dikkatli ve sinsice, bazen ise açık ve hayasızca yapıyor.

FAC'de Yabancı İşçiler

Bugün yabancı için temel sorun olarak var olan şey; Lenin'in daha 1913 de belirttiği gibi, emperyalist aşanının karakteristik bir özelliğidir. Lenin "kapitalizm ve göçmen işçiler" adlı yazısında şöyle yazıyor:

"Kapitalizm, halklar göçebeliliğinin özel bir şeklini yarattı. Sanayide, hızla gelişen makineleri kullanan ve gelişmemiş ülkeleri dünya pazarından kovan gelişmiş ülkeler, gelişmemiş ülkelere ücretli işçileri cazbediyorlardı... İnsanları ülkelerini terk etmeye zorlayan, kapitalistlerin göçmen işçileri aşırı derecede sömürmesine sebep olan şeyin, bu insanların fakir olması olduğuna hiç şüphe yoktur..."(1)

Gelişmemiş ülkelerde düşük ücret ödenen işçilerin sömürülmesinin emperyalizmin parazit karakterinin bir özelliği olduğunu Lenin Ekim 1917'de şöyle açıklıyordu:

"Sömürücüler, getirilen yabancı işçilerin hak sahibi olmamaları durumundan faydalanmaya çalışıyorlardı" (2)

F. Almanya 1955'te İtalya, 1960'ta da İspanya ve Yunanistan, 1961'de Türkiye, 1963'de Fas, 1964'de Portekiz, 1965'de Tunus ve 1968'de de Yugoslavya ile

İşçi getirme anlaşmalarını imzaladı. Kapitalist sömürünün devletçe örgütlenmiş uluslararasılaştırılması ile yabancı işgücünün ithalat ve ihracatı, sermayenin dolaşımı ve değerlendirilmesi mekanizmasının devamlı bir parçası haline getirildi. FAC şirketleri, orta ve küçük işverenleri, devlet kuruluşları 50'lerin ortasında ve 1961'den sonra daha da hızlı bir şekilde, yabancı işçileri çalıştırmaya başladılar.

Kısıtlamalar Getiren Yabancılar Politikası

1965'de çıkarılan yabancılar kanunu ile, yabancıların geri gönderilmesi politikası uygulandı. Ortak Pazar'da yer almayan ülkelere işçilerin ve ailelerinin FAC'ne girmeleri yasaklandı. Bu da açıkça şunu gösteriyor: Egemen sınıf, yabancı işçilerin

FAC'de Yabancı İşçilerin sayısı ve tüm çalışanlara oranı

(*)	1000	%	1000	%	1000	%		
1955	80	0,4	1968	1.019	4,9	1978	1.858	8,6
1961	473	1,8	1970	1.807	8,5	1979	1.925	8,8
1963	773	2,9	1973	2.498	11,1	1980	2.072	9,6
1966	1244	6,0	1977	1.872	8,8	1981	1.930	9,2

Kaynak: Statistisches Bundesamt Wiesbaden
(*) Saar ve Batı-Berlin hariç

Yabancı işçiler önceleri özellikle İtalya'dan getirildi. Daha sonra da Türkiye, Yugoslavya ve Yunanistan gibi o tarihte Ortak Pazar üyesi olmayan ülkelere.. Göçmen işçiler FAC tekellerine şu avantajlar sağlıyor:

FAC tekelleri için yabancı işçiler, hiç bir masrafa yol açamayan (okul ve eğitim masrafları.. vs) ucuz işgücüdürler. Yabancı işçiler aynı zamanda işsizler ordusunun büyümesine ve elinde yeterince yedek işgücü bulunan kapitalistlerin işçi sınıfı üzerinde daha rahat baskı yapmasına da meydan veriyorlar.

Sanayi gelişmesinin belli bir istikrar içinde olduğu dönemlerde bu işçiler, FAC emekçilerine oranla daha kolayca yerden-yere vurulan ve işten çıkartılabilen işçi grubunu oluştururlar. Yabancı işçilerin bir kesimi kendi ülkelerine geri gönderiliyor ve böylece F.Almanya işsizlik parası ve İşsizlik Yardımı gibi birçok masraftan kurtarılıyor. Oysa; yabancı işçilerin getirilmesi ile çalışacak yaşta kişiler tekellerin hizmetine sokuldu. Ülkelerinden koparılan bu insanlar, sıkı bir sağlık kontrolünden geçirilerek getirildiler ve zor, zararlı, vardiyeli işlerde çalıştırıldılar. Geçen senenin ortalarında bazı sektörlerde yabancı işçilerin oranı şu şekildeydi:

Demir Döküm Sanayi	:% 26,8
Tekstil Dokuma Dalında	:% 19,5
Plastik Maddeleri Sanayi	:% 18,8
Yolışleri, Demir-çelik	:% 15,1
Maden (kömü Sektörü)	:% 12,9
Lokanta ve Otelcilik	:% 22,1

(Kaynak: Welt der Arbeit 30.12.1982)

Yabancı işçilerin sınıf mücadelesinde nispi olarak az tecrübeye sahip olmaları, F. Almanya ile göçmen işçi gönderen ülkeler arasında ücretlerin istismar edilmesi sonucu yabancı işçiler, yerli işçilere oranla daha düşük ücretle çalışmaya razı oluyorlar. Tekeller için yabancı işçilerin çalıştırılması ek karın kaynağıdır.

çalıştırılmasında sadece belirli durumlarda ilgileniyor. Bu işin sınırı, mevcut sermayenin koşulları tarafından belirleniyor.

Yeni Yabancılar Politikasının Temel Nedenleri

1966/67, 1974/75 ve 80'lerin başlarında var olan krizler ve bu süre içerisinde giderek kapitalizmin genel krizinin derinleşmesi ile kitlesel işsizlik kronik bir karakter aldı. Yerli işçilerin yanında büyük oranda yabancı işçiler de işten atıldılar ve bunlar sermaye için "gereksiz" oldular. Alman İşverenler Örgütü (BDA)'nın bir sorumlusunun da formüle ettiği gibi, yabancıların çalıştırılması "çok soğukkanlı ve duygusallıktan uzak görülmelidir. Hiç bir Alman işvereni eğitim ve kalkınma politikasına katkıda bulunmak için yabancı işçileri çalıştırmıyor. Onları ilk planda İşgücü ve onun üretim sürecinde ne durumda olacağı ilgilendiriyor."(3) Nesnel gerçek bugün "Fabrikada üretim süreci" için kullanılmayan, "gereksiz" duruma gelen yabancı işçileri "defetmek" şeklindedir.

Tekelci sermaye için çok faydalı olan, FAC'de yabancı işçilerin seferber edilmesi ihtiyacı azaldı. Yabancı işçilerin çoğunluğu ise sermayenin isteğine uyarak kendi ülkelerinden gelecek genç işgücüne yerlerini bırakmak üzere kısa zamanda kendi ülkelerine geri dönmek ve gönüllü rotasyona boyun eğmek yerine FAC'de kalıyorlar, hatta aile fertlerini getirerek burada yerleşmeye çalışıyorlar.

Böylece yabancı nüfus ve buna paralel olarak çalışmayan nüfus oranı arttı. FAC'de doğan ikinci ve üçüncü nesil büyüyor. Bu gelişmeler, FAC'de yaşayan yabancılar için sosyal giderlerin artması üzerinde tesir ediyor. İşte bu durum tekelci sermaye ve emperyalist devletin işine gelmiyor ve onların yabancıları çalıştırmamasından doğan eski avantajlarını azaltıyor.

VE YABANCI DÜŞMANLIĞI

FAC'deki yabancı işçiler gittikçe kendi durumlarının, işyeri, ücret, oturma, eğitim, meslek, hak sahibi olmamak ve toplumsal aşağılama gibi kötü yaşam koşullarının bilincine varıyorlar. 60'ların sonu ve 70'lerin başlangıcında yabancı işçiler ilerici örgütler, DGB-Sendikalarında, FAC'nin sosyal reformcu kurum ve partilerinde örgütlenmeye başladılar. Yabancı düşmanlığına karşı çıktılar ve sınıf mücadelesine aktif olarak katıldılar. Tekelci sermaye bunu kendileri için bir tehlike olarak görmektedir.

yöneticilerini yurtdışı etmişleridir. 70'lerde çıkarılan işhakkı tespitine göre yabancılar için çalışma izni "belirli işyerleri ve meslekler için" (6) sınırlandırılıyor. Bu dahi genellikle Çalışma Bakanın kararları ile yabancının dışarı atılması için yeterli oluyor. 1967/68'de oturma ve çalışma izinleri uzatılmadığı için yaklaşık olarak 400.000 yabancı işçi FAC'yi terketmek zorunda kaldı.

FAC hükümeti ve Eyalet hükümetleri geniş ölçüde yabancı aileleri sınırlandırmaya çalışıyor, yabancı işçilerin aile

Gelecek Yabancılar Politikası Üzerine Tasarılar

Bir taslağa göre: FAC'de oturmaya isteyen yabancı işçilerin ve aile fertlerinin sayılarını azaltmak ve bunları toplumsal olarak yani FAC tekelci sermaye politik sistemi içinde integre etmek gerekir. Bu görüşün savunucuları, gittikçe daha açık şekilde hisedilen aşağılanma yüzünden sürekli bir muhalefet durumu yaratabilecek ve aynı zamanda kurulu düzene karşı politik muhalefet yaratmaya neden olabileceği için büyük şehirlerin belli semtlerinde özellikle genç yabancıların yığılmasını engellemek istiyorlar, ve bunlar, ayrıca 80'lerin ortasında yabancı işçilere talebin artacağını tahmin ediyorlar. Bu iki nedenden dolayı -politik ve ekonomik dikkatler FAC'deki ikinci ve üçüncü yabancılar nesli üzerinde toplanıyor.

İkinci taslak, FAC'de yaşayan yabancıların sayısını büyük ölçüde azaltmak, ülkede kalan yabancıları daha da izole etmek, yerli ve yabancı halkı birbirine düşürmek. Bu görüşün temel sözcüsü CSU Başbakan yardımcısı ve şimdiki İçişleri Bakanı F. Zimmermann'dır. 1982 sonunda Zimmermann FAC'deki yabancıların "yabancı vücut" olarak gösteriyordu. Zimmermann, "bir işte çalışan, bizim lisanımızı konuşan, bizim gelenek ve göreneklerimizde saygı gösteren" (7) yabancıların ülkede kalabileceklerini söylüyordu.

İrkçilik, Yabancı Düşmanlığı ve Neo-nazilerin Yabancılar Karşı Terörü

Yabancılar karşı düşmanlıkta, Neo-naziler hareketin başını çektiklerini ve öncüler olduklarını gösteriyorlar. Neo-naziler açıkça, ırkçılıkla, yabancı düşmanlığı ve terörle yabancı işçileri ve ailelerini korkutmaya ve FAC'den kovmaya çalışıyorlar. Bunlar yabancı işçiler sorununun artması ile kendilerine uygun bir politik ortam yaratmaya çalışıyorlar. Ve üstelik FAC'deki kanunı değiştirmek de bunu olanaklı kılıyor. Neo-naziler, gericiğin öngördüğü tipte bir "halk topluluğunu" yaratmaya çalışıyorlar. Aşırı yabancı düşmanı parola ve hareketlerle ırkçı ve milliyetçi duyguları uyandırıyor ve böylece sempatican ve politik etki kazanmaya çalışıyorlar.

1981 sonunda açıklanan "Heidelberg Manifestosu" ile Neo-naziler aktüel olmadaki bir adım daha attılar. Bu manifestoyu imzalayan neo-nazi yanlısı 15 Profesör, "bu güne kadar ki yabancılar politikasının devamı halinde bizim lisanımızı ve kültürümüz tehlikeye düşer" diyor ve yabancıların çalıştırılmasını "gereksiz duruma getirmek için" sermaye ihracatının artırılması propagandasını yapıyorlardı. "Heidelberg Manifestosu" demokrat FAC vatandaşları ve ilerici kuruluşlar arasında

(Devamı Sayfa 11. de)

FAC'de Yabancı nüfus ve uluslara göre dağılımı:
(Rakamlar 1000 olarak verilmiştir)

	İtalyan	İspanyol	Yunanlı	Türk(*)	Yugoslav	Toplam
1969	514,6	206,9	271,3	322,4	331,6	3.281,1
1973	622,0	286,1	399,2	893,6	673,3	3.966,2
1976	568,0	219,4	353,7	1079,3	640,4	3.948,3
1978	572,5	188,9	305,5	1165,1	610,2	3.981,1
1980	617,9	180,0	297,5	1462,4	631,8	4.453,3
1981	624,5	177,0	299,3	1546,3	637,3	4.629,7
1982	4.667,0

(*) Türk ve Türkiye-Kürdistan Kürtleri birlikte)

Kaynak: Statistisches Jahrbuch für die BRD. Hrsg. Statistisches Bundesamt Wiesbaden.

Yabancılar İçin Özel Baskılar

FAC hükümeti ve meclisi yabancılar için özel sınırlayıcı hükümler getirdi. Yürürlükte olan yabancılar kanunu ve onunla ilgili idari kararlardan sonra FAC'de yaşayan yabancıların hakları yeniden aşırı derecede sınırlandırıldı. Yabancılar seçime hakları tanınmıyor, partilerde örgütlenmek olanağı vermiyor ve onların her türlü politik faaliyeti yasaklanıyor. FAC hükümetine ve tekellere, işlerine gelmeyen şeyleri yasaklama veya cezalandırma imkanı veriliyor. F. Almanya Cumhuriyeti'nde yaşayan Ortak Pazar ülkelerinden olmayan yabancıların oturma hakkı da aşırı derecede sınırlandırılıyor. Gerekli oturma izni kısa zaman için, yabancılar kanununun 2. maddesine dayanarak, "şayet yabancının ülkede bulunması FAC'nin menfaatine zarar veriyorsa (4) veriliyor. Yabancılar Kanununun 7. maddesine dayanarak oturma izni sınırlandırılabilir.

Hukuki belgelere göre oturma izni sadece "iş ve işyeri huzurunun bozulması" halinde değil, aynı zamanda uzun süre hastalık halinde de oturma izni verilmiyebilir. Yabancılar kanununun 10. maddesine göre, bir yabancı herhangi bir vergi kanununa karşı hareket ederse veya uzun zamandan beri işsizse "kendisinin bakımıyla sorumlu olduğu fertlerin geçimini sosyal yardım talep etmeden, sağlıyorsa" (5) yurtdışı edilebilir. Eyalet ve federal yöneticiler politik nedenlerden dolayı sıklıkla ilerici yabancı örgütlerin

fertlerini FAC'ye getirmelerini zorlaştırıyor ve böylece Anayasanın 6. maddesine -ailenin korunması- kararına karşı geliyorlar. Ayrıca yabancı işçilerin kendi ülkelerinde yaşayan çocukları için çocuk parası oldukça azaltıldı, yabancı işçiler sadece 6 yaşından küçük çocuklarını yanına getirebilecekler. (İçişleri Bakanının önerisi yasalaşırsa)

Anayasa madde 16'daki iltica hakkı keyfi bir şekilde değiştirilebiliyor. Bir taraftan katillerin ilticaları kabul ediliyor, -yeterki bunlar sosyalist ülkelerden gelmiş kişiler olsunlar- diğer taraftan bu temel hak demokrat ve ilerici kimselere verilmiyor. 1980'de Türk hükümetinin ülkede ilerici güçlere karşı baskıyı arttırdığı ve onbinlerce kişinin FAC'de politik iltica hakkı için dilekçe verdikleri bir sırada meclis partileri temsilcileri ve büyük burjuva basını "iktisadi mülteciler"e karşı olmak adı altında büyük bir kampanya açtı. Bunun sonucu olarak 1 Ağustos 1982'de ilticacıların haklarını sınırlandıran ve yaşam koşullarını zorlaştıran iltica kanunu yürürlüğe konuldu.

FAC'nin yabancılar politikası ve yabancılar yasası gerici, milliyetçi, yabancılar düşman bir karakter taşıyor. Ülkedeki yabancıların oturma giderlerini mümkün olduğu oranda az tutmak ve sermaye için gerekli olmayan yabancı işçilerin yurtdışı edilmesi için herşey yapılıyor. Tekelci sermayenin aşırı-kar arzusu için nüfusun bu kategorisi politik ve insan haklarından yararlandırılmıyor.

DEMOKRATİK KİTLE

Daha önceki sayılarda 1. ve 2. bölümü yayınlanan, ancak elimizde olmayan nedenlerden dolayı geçen sayıda yer veremediğimiz "Demokratik Kitle Örgütleri Üzerine" yazısının üçüncü ve son bölümünü yayınlıyoruz.

Kişiler Arasında Karşılıklı Yardımlaşmanın Önemi

Bir demokratik kitle örgütünün çatısı altında bir araya gelen kişilerin, örgütsel faaliyetler içerisinde girmeyen çeşitli özel sorunlarının bulunması doğaldır. Böylece durumlarda tavrımız nasıl olmalıdır? Örgütsel görevlerimiz arasına girmiyor diye bu türden kişisel sorunlara seyirci mi kalacağız, yoksa bu alanda da üzerimize düşen bir takım görevler olduğunun bilinciyle mi hareket edeceğiz.

Özellikle geçmiş dönemde Türkiye'de bu tür sorunları küçümseyen, bunlarla uğraşmayı devrimcilikle bağdaştırmayan eğilimlere sıkça rastlanılıyordu. Açıktır ki böyle bir yaklaşım yanlıştır ve ilericilikle, devrimcilikle ilişkisi yoktur. Bu, insanı günlük yaşamın dışındaymış gibi değerlendirmeye götürür kişiyi. Oysa hiç bir insan güncel kişisel sorunların dışında düşünülemez. İnsanların çalışma, ev sahibi olma, evlenme, eğlenme, hastalanma ve benzeri sorunları her zaman vardır, bundan sonra da olacak. Bu gibi sorunlarla karşılaşmak istek ve irademizin dışında, toplumsal koşulların kaçınılmaz bir sonucudur.

O halde örgütsel görevler alanına girmese dahi arkadaşlık ilişkileri bu gibi durumlarda seyirci kalmamayı, karşılıklı yardımlaşmayı gerektirir. Bana ne deyip ilgilenmemek bencil bir davranış olur. Dar zamanlarda arkadaşların birbirlerine yardımcı olmaları karşılıklı güven duygusunu pekiştirir, daha sıkıca kenetlenmelerine yardımcı olur.

Kitlelerle Canlı İlişkiler Kurulup Sürdürülmelidir

Doğal olarak her demokratik kitle örgütü seslendiği kitle içerisinde ilişkilerini geliştirmeyi, mümkün olduğunca çok insanı saflarına çekmeyi amaç edinir. Bunu başarabilmek için de somut koşullara uygun yeterli bir kitle çalışması yapması gerekir. Her kitle örgütünün kitlelere gitme, onlarla bağ kurma ve mevcut bağlarını güçlendirme konusunda net çalışma prensiplerine sahip olması başarının temel şartlarından bir tanesidir. Bunun başarıl-maması, işlerin düzensiz bir biçimde yürütülmesi, tesadüflere bırakılması gibi hallerde istenilen sonuca varılmaz.

Kitle ile ilişki kurmanın çeşitli araçları, yöntemleri var. Bu araç ve yöntemlerden bazıları geneldir, yani her yerde geçerlidir. Bazıları ise çalışılan alandaki somut koşullara bağlıdır ve yerden yere farklılıklar gösterir. İyi çalışan bir demok-

"Yayın dağıtımını kitleyle bağ kurmanın önemli ve her yerde geçerli olan bir araçtır. Çünkü yayın, örgütün sesidir. O, örgütün görüşlerini kitlelere ulaştırır. Yayın okundukça insanlar o örgütün çeşitli sorunlara nasıl baktığını, olayları ne şekilde değerlendirdiğini ve çözüme ilişkin neler önerdiğini öğrenirler."

ratik kitle örgütü kitleyle bağlarını geliştirmede kendi somut durumunu iyi saptar, genel nitelikte olan ve olmayan olanakları ustaca birleştirir.

Örneğin: yayın dağıtımını kitleyle bağ kurmanın önemli ve her yerde geçerli olan bir araçtır. Çünkü yayın, örgütün sesidir. O, örgütün görüşlerini kitlelere ulaştırır. Yayın okundukça insanlar o örgütün çeşitli sorunlara nasıl baktığını, olayları ne şekilde değerlendirdiğini ve çözüme ilişkin neler önerdiğini öğrenirler.

Bu bakımdan yayın dağıtımının iyi yapılması, mümkün olduğu kadar çok üyenin bu alanda görev alması, yönetim organlarının ve varsa ilgili kolların gerekli denetimi yapması gerekir. Hatta olanaklar ölçüsünde yayın satın alan insanların onu okuyup okumadıkları ve okuyorlarsa değişik konulara ilişkin olarak yazılanları nasıl değerlendirdikleri de kendileriyle tartışılmalı, düşünceleri alınmalıdır. Bu bir yandan kitlelerin yayımla ilgili düşüncelerini öğrenmeye yardımcı olduğu, diğer taraftan da getirilen görüşlerin doğruluğuna inandırmak amacıyla okuyucu ile ikna edici tartışmalara yol açacağı için yararlıdır.

Gene kitleyle bağ kurabilmenin diğer bir yöntemi de yapılan karşılıklı ziyaret ve görüşmelerdir. Ev, okul, işyeri ve topluca veya tek tek bulunulacak diğer yerler bir demokratik kitle örgütü için verimli birer çalışma alanı olabilir. Demokratik kitle örgütleri bu konuda da kendi güçlerine göre gerçekleştirebilecekleri somut bir çalışma programına sahip bulunmalıdırlar. Bunu ihmal etmek ne ölçüde zararlıysa örgütün gücünü aşan, hayali programlar yapmak da o ölçüde yanlıştır ve gerçekleştirilemeyeceği için sonuçta zarar vericidir.

Çoğunlukla kitle örgütlerinde görev üstlenmiş kişiler kitle ziyaretlerini ihmal ediyor, daha çok birbirleriyle ilişki içerisinde bulunuyorlar. Oysa yeni yeni insanlarla tanışıp konuşmak, önceden tanınıp

bilinenlerle buluşmak ve çeşitli sorunlar üzerinde tartışmak ihmal edilmemesi gereken yararlı bir çalışmadır.

Kuşkusuz, bir takım insanların ziyarete etmek ve bazı sorunları konuşmakla da iş bitmez. Bu meselenin yalnızca bir yönüdür. Onun kadar önemli olan bir diğer yön ise ilişkilerde takınılacak tavır ve sorunların aktarılmasında izlenecek yöntemdir. Dikkat edilmediği takdirde kurulan ilişki, yarar yerine zarar getirebilir.

Her şeyden önce karşımızdaki kitlenin sosyal durumunu, çevre koşullarını, gelenek ve törelerin etkinlik derecesini iyi bilmek gerekir. İnsanların neyi nasıl değerlendireceğini, gündeme getirilen sorunlara (tartışmanın özüne ve biçimine ilişkin) yaklaşımını göz önünde bulundurmalıyız.

Diğer taraftan kitlelerin ileri sürdüğü görüşleri kolaylıkla benimsiyeceğini düşünmek de yanlış sonuçlara götürebilir. Elbette karşımızdaki kişi, savunduğumuz düşüncenin yanlış olduğuna inanabilir ve karşıt görüşü savunabilir veya belli ölçüde söylediklerimize inanmakla birlikte bazı noktalarda tereddütleri bulunabilir. Bu onun doğal hakkıdır. Böylece durumlarda sinirlenmek, sert tepki göstermek ve hatta karşıdaki insanı küçümser tavırlar içerisine girmek haklı bir davranış türü olamaz ve bu şekilde hareket edenler örgütlü mücadeleye yarar yerine zarar verirler. Hatta doğaldır ki konuştuğumuz insanlar yanlış düşüncelere sahiptirler veya belli konularda bilinçlenememiş olabilirler.

"Bilinçli insan, gözü kapalı ve önyargılı şekilde hareket etmez. O, olayları sebep-sonuç ilişkileri çerçevesinde değerlendirir. Karşısındaki kişiden nasıl kendisini dinlemesini, düşüncelerine saygı göstermesini bekliyorsa, kendisi de aynı doğrultuda hareket etmesini bilir. Konuştuğumuz insanların düşünce ve inançlarının hangi maddi ortamın ürünü olarak ortaya çıktıklarını, bir tarihi süreç sonucunda oluştuklarını gözönünde bulundurmak gerekir."

Bilinçli insan, gözü kapalı ve önyargılı şekilde hareket etmez. O, olayları sebep-sonuç ilişkileri çerçevesinde değerlendirir. Karşısındaki kişiden nasıl kendisini dinlemesini, düşüncelerine saygı göstermesini bekliyorsa, kendisi de aynı doğrul-

ÖRGÜTLERİ ÜZERİNE (3)

tuda hareket etmesini bilir. Konuştuğumuz insanların düşünce ve inançlarının hangi maddi ortamın ürünü olarak ortaya çıktıklarını, bir tarihi süreç sonucunda oluştuğunu gözönünde bulundurmak gerekir. Yüzerce ve belkide binlerce yıllık toplumsal gelenekleri, töre ve alışkanlıkları, buna uygun davranış tarzlarını hemen bir çırpıda silip yok etmek elbette olanaklı değildir. Kaldı ki bunların tümünü peşin hükümle gerici, işe yaramaz diye nitelendirip bir kenara atmak da yanlış. Kuşkusuz bunların içerisinde öyleleri vardır ki, gerçekten zararlıdır ve toplumsal uyanışın önünde birer engeldirler. Buna karşılık ise bilinçli, sabırlı bir çalışma yapmak gerekir.

Özellikle ülkemiz Kürdistan'da günümüzde hala eski gelenek ve törelerin, dini inançların etkinliği büyüktür. Kapitalizm-öncesi toplumsal örgütlenmelerin, dini inanç farklılıklarının yarattığı çelişkiler küçümsenemeyecek boyutlarda varlığını sürdürüyor, çoğu yerlerde çatışmalara kadar varıyor. Çeşitli iç ve dış güçler de bu çatışmaların büyümesini sağlayabilmek için ötedenberi çaba harcıyorlar.

Örneğin: ülkemizde aşiret ve mezhep çatışmaları hala varlığını sürdürüyor, MİT, CIA, Kontraerilla ve sivil faşist güçlerle; toprak ağaları, aşiret reisleri, dini liderler gibi yerli sömürücü çevreler sistemli olarak bunları körükliyorlar. Açık ki yerli ve yabancı sömürü çevrelerinin ve onların oluşturdukları gizli veya açık örgütlerin mezhep ve aşiret çatışmalarını körüklerken güttükleri amaç, kitlelerin bilinçlenmesini engellemektir. Çünkü kitleler uyandıklarında onlar tarafından döndürülen sömürü çarkı işlemez hale gelir. Oysa

çalışık mezhepten insanlar birbirleriyle çabuştuğunda, aşiretlerarası sürtüşmeler devam ettikçe, toprak ağaları köylüleri birbirine düşürmeyi sürdürdükçe, soyguncu akımının düzeni varlığını devam ettirir, emekçi insanlar gözlerini gerçek düşmanlarına çevireceklerine birbirleriyle uğraşır.

Öte taraftan şurası da önemlidir ki, bu tür sürtüşme ve çatışmalar sadece Kürdistan kırlarında görülüyor değil. Aynı çelişkiler Kürdistan kentlerine ve hatta Ankara, İzmir, İstanbul gibi büyük kentlere Avrupa ülkelerine de taşıyor. Elbette Kürdistan kırlarından kopup gelen insanlar bir çırpıda orada edindikleri alışkanlıkları, gelenek ve töreleri unutmazlar. Zaten pratik de bunu açıkça gösteriyor. Örneğin şu anda yaşadığımız ülke olan Federal Almanya'da da işçilerimiz arasında böylesine yanlış şartlanmalar oldukça yaygındır. Pek çok işçi daha mezhep ayrılıklarının etkisinden kurtulabilmiş değil. Başka mezhepten sınıf kardeşleriyle ilişkilerini yüzden soğuk tutabiliyor. İnanç farkını ortak sorunların birlikte çözümünü sağlayabilmek için ortaklaşa çalışmanın önüne engel olarak koyabiliyor.

Sömürü çevreleri ise Kürdistan'da olduğu gibi buralarda da işçileri birbirlerine düşürmek için yoğun çaba harcıyorlar. Kuşkusuz bu tür çalışmaları yürütenler, bu işi açıktan açığa yapmazlar. İşçilerin arasında değişik kılıkta gezer bu tür kişiler. Bazan öğretmen, bazan din adamı, bazan işçidirler. Bunlar konuşurken son derece dikkatli hareket eder, işçilerin sorunlarıyla ilgileniyormuş gibi davranır, hatta pratikte bazı çalışmalar da yaparlar. Ama sonuçta değişik taktikler kullanarak işçiler arasında mezhep sürtüşmelerinin, aşiretçilik duygularının kabarmasına yarıyacak emekçileri birbirlerinden uzaklaştıracak adımlar atarlar. Gene sivil faşist güçler de işçiler arasında bu tür kışkırtmalara girişir ve saflarına adam çekmeye çalışırlar. Pratikte faşistler her yerde bolca dini laflar eder, din savunuculuğu yapıyormuş gibi görünürler. Gerçekte ise bunların dini savunmakla ilgileri yok. Onlar burjuvazinin her yerde yaptığı gibi sadece kitlelerin dini inançlarını sömürür, onu kitleleri aldatılmanın bir aracı olarak değerlendirilmeye çalışırlar.

Söylemeye gerek yok ki bugün Kürt halkı ağır bir zulümle yüzyüzedir ve buna karşı mücadele etmek, bu işten bir çıkar sağlamaya herkes için görevdir. Örneğin: yurt dışında bulunan işçi ve aydınlarımızın Kürdistan'daki sömürgeci baskıları teşhir yönünde atacakları adımlar, halkımızın kültürünün yaşatılması için verecekleri mücadele ve benzeri çalışmaların önemi küçümsenemez. Ama ne var ki çok sayıda emekçi insanımız bunun bilincinde değil henüz. Hatta bu tür faaliyetlere karşıdır. İçlerinden bir çoğu da farklı mezhepten insanlarla biraraya gelmekten kaçınıyor veyahutta dini inançla, ulusal soruna ilgi duymayı birbirine karıştırıyor.

Kuşkusuz Kürt halkının karşı karşıya bulunduğu güçlüklerin aşılması, daha başka pek çok ortak sorunun çözümü için bir araya gelmesi, güçlerini birleştirmesi gereken insanları inanç farklılıkları nedeniyle birbirlerinden uzak durmaya iten şartlanmalar yanlış ve zararlıdır ama bunlara karşı mücadele de kızıp bağırma ile olmaz. Şurası açıktır ki değişik mezhepten olan emekçi insanlarımızı birbirine düşüren, onların arasına nifak sokanlar herkesten önce Kürdistan'ı aralarında bölüşmüş olan sömürgeci güçlerdir. Emekçilere sabırla bunu anlatmak gerekir. Gene açıktır ki ulus ve din kavramları farklı şeylerdir. Pek çok ulus ortak bir dini inanca sahip olabilir ki çoğunlukla da böyledir. Örneğin: Araplar, Farslar, Kürtler ve Türkler esas olarak müslümandırlar. Gene Almanlar, Fransızlar, İngilizler ve daha bir çok ulus Hristiyanlığı benimsemiştir. Onların ortak dini inanca sahip bulunmaları ayrı ayrı uluslar oldukları gerçeğini gizlemez. Gene bir ulusun ayrı dinleri veya mezhepleri benimsemesi de mümkündür. Örneğin: Kürtlerin büyük ço-

ğunluğu müslüman olmalarına rağmen, Hristiyan ve Yezidi Kürtler de mevcut. Gene Kürtler ve Türkler alevi, sünni gibi mezheplere bölünmüşlerdir. Aynı şekilde üzerinde yaşadığımız ülke Almanya'da da Hristiyanlığın değişik mezhepleri geçerlidir. Katolik ve protestan gibi. Ama bir ulus meydana getiren bireylerin farklı dini inançtan olmaları onların ulusal özelliklerini yok saymak için bir neden değildir. Ve Almanların Katolik - Protestan gibi iki ayrı mezhebe sahip bulunmaları onların bir ulus oldukları gerçeğine nasıl ki engel değilse, Kürtlerin de alevi-sünni şeklinde farklı mezhepten olmaları ulus oldukları, ortak ulusal-demokratik haklara sahip buldukları gerçeğini ortadan kaldırmaz. Bu bakımdan kitle örgütlerinin emekçiler arasına suni ayrılıklar sokmaları teşhir etmeleri, bu alanda yapılan propagandayı etkisiz kılmaya çalışmaları gerekir.

Kitle ilişkilerinde farklı toplumsal koşullarda yetişmiş insanların düşünce yapılarının, davranışlarının farklılıkları göz ardı edilmemelidir. Örneğin: Kürdistan'ın köylerinde büyümüş olup da Almanya'ya gelmiş olan işçinin durumu, dünyaya bakış açısı ile Almanya'da büyümüş bir işçi çocuğununki birbirinden çok farklıdır. Kitle çalışması yapılırken bu ayrılıkların göz ardı edilmesi zararlı sonuçlar doğurabilir.

Demokratik Kitle Örgütlerinde Eğitim Çalışmasının Önemi

Hangi alanda olursa olsun iyi ve verimli bir çalışma yeterli bir eğitimle olur. Başka bir deyişle eğitim, her türlü çalışmada verimin artmasını sağlar. O halde politik ve demokratik alanda yapılan çalışmalar için de bu etkenin göz ardı edilmemesi gerekir.

Bu bakımdan her demokratik kitle örgütünün bir eğitim programına sahip olması, verimli çalışma yapabilmesi için zorunludur. Eğitim çalışmalarında dikkat edilmesi gereken esas noktalardan bir tanesi konuların somut koşullara uygun olarak seçilmesidir. Bunun için de her şeyden önce hitap edilen kitlenin hangi tür eğitime ihtiyaç gösterdiği, nasıl bir eğitime sahip bulunduğu iyi saptanmalıdır. Diğer taraftan eğitim, kitlenin anlayabileceği bir dille yapılmalı, tartışmalar somut açık ve net olmalıdır. Yoksa bir takım teorik şeyler anlatmak adına veya çok "bilimsel" konuşuyor görüntüsü yaratmak amacıyla söylenecek şeyler, kitlelere bir şey kazandırmaz, harcanan zaman ve emek boşa gitmiş olur. Bu arada Eğitim çalışmalarının mümkün olduğu kadar film, fotoğraf, yazılı kaynak ve benzeri dökümanla desteklenmesi gerekir. Kulağa seslenmenin yanı sıra, göze de hitap edecek araçların kullanılması eğitim çalışmasının verimliliğini artırır.

49 işçinin ölümünden kim sorumlu?

Geçtiğimiz günlerde Nevşehir-Kozaklı yakınlarında bir kamyon devrildi ve içerisindeki 70 tarım işçisinden 49'u öldü. Burjuva basını, radyo ve televizyonu olayı günlük haberler arasında verip geçti. Kürt köylerine veya işçi mahallelerine yaptıkları baskınlarda ölen subay ve polisler için şatafatlı tören düzenleyenler, kenara çekilmiş bir subay emeklisi öldü diye vatan millet edebiyatı yapanlar, Türkiye'yi de geçerek Irak Kürdistanı'nda kan dökmeye giden faşist sürülere övgü düzenler hiç te yaşlı genç, kadın ve çocuklardan oluşan 49 işçinin neden öldüğünü, bunun sorumlusunun kim olduğunu ele almadılar. İçlerinden bir iki tanesinin göstermelik olarak yazıp çizdikleri ise yankı yapmadan söndü gitti. Elbette böyle davranmak onlar açısından normaldir. Kaldı ki Türkiye'de böylesi iş kazaları sıradan günlük olaylardır. Oysa esas olarak ele alınması, tartışılması gereken sorunlar bunlardır ve böylesi olayların suçlularını bulup çıkarmak gerekir.

Şurası açıktır ki bu kaza, sömürü düzeninin, Kürdistan'da sürdürülmekte olan sömürgeci uygulamaların bir yansımasıdır. Sömürgeciler gittikleri tüm ül-

kelerde yalnızca o ülkelerin yer altı ve yer üstü zenginlik kaynaklarını yağmalamakla kalmadılar, onlar hemen daima sömürgecilerin insan gücünü de tahrip ettiler. Katliamlar yaptılar, yarattıkları açlık ortamında milyonlarca insanın kırılıp gitmesine neden oldular. Maden ocaklarında, plantasyonlarda ve daha nice iş alanındaki kötü çalışma koşulları yüzünden kitle-

sel ölümlere meydan verdiler ve bunlara ek olarak da buraları ucuz işgücü deposu olarak değerlendirdiler. Kapitalist dönemde köle ticaretinin yaygınlaşması ve Afrika'dan milyonlarca siyah derilinin zorla getirilip Avrupa ve Amerika pazarlarında satılması bu vahşetin varıldığı boyutları gösterir. Türk burjuvazisinin ülkemiz Kürdistan'da yaptıkları da bun-

dan farklı değil. Türk burjuvazisi yıllardır yaptığı katliamlarla, ülkemizin doğal kaynaklarını sömürmekle açlık ve sefaletin artmasına meydan verdi. O, aynı zamanda yüzbinlerce insanımızı sürgüne yolladı ve onların perişan olmalarına neden oldu. Diğer taraftan Kürdistan'daki işsizlik ve yoksulluk yüzünden kitleler halinde ülkeden dışarıya göç var. Çaresiz kalan

olursa olsun çalışmak zorunda olan Kürdistanlı işçi kitlelerinin ise hiç bir garantileri yok. Çok düşük ücretle çalışıyor, barınma, sağlık ve benzeri sorunlarının olduğu kimsenin aklına bile gelmiyor. Açlık, hastalık ve ölüm, şafak vaktinden karanlık basıncaya kadar çalışan bu insanların günlük yaşamının bir parçasıdır.

İşte kamyon kazası bu günlük yaşamın içerisinde yalnızca bir örnek olarak gözümüzün önünde duruyor. Kürdistan'ın Adıyaman ilinden Mercimek toplamak üzere orta Anadolu'ya taşınan bu insanların 70 tanesi üstü açık bir kamyonu naklediliyor. Kamyon devrince de değişik yaşlarda olan işçilerden 49 tanesi bir anda ölüyor. Tek başına bu bile sömürü düzeninde insan hayatına ne ölçüde değer verildiğini göstermeye yetiyor. İş alanlarının açılmasına yarıyacak kaynakları, insanları katletmede kullanılacak asker ve silaha yatıran sömürgeciler işbaşında kaldığı sürece de, ölüm, açlık ve sefalet halkımızın yakasını bırakmıyacak, 49 işçimizin yaşamını yitirmesi, bir subay emeklisinin ölümü kadar bile burjuva saflarında yankı yapamıyacak.

"sizin zaferiniz yakın, bizimki gelecek"

10 yıldır işbaşında bulunan Şili'deki faşist cuntta bugünlerde sallanıyor. İşçi sınıfı başta olmak üzere geniş halk yığınları kitlelere hayatı zehir eden, ABD emperyalizminin sadık uşağı cuntaya karşı mücadele bayrağını günden güne yükseltiyorlar.

Şili halkının çok uzak olmayan bir gelecekte faşizm belasını defedeceğine, emperyalizmi kovacağına ve zafere ulaşacağına inanıyoruz. Bu inançla KOMKAR, geçtiğimiz günlerde Şili İşçi Sendikaları Federasyonuna bir dayanışma mesajı yolladı. Aşağıda KOMKAR'ın mesajını yayınlıyoruz.

Değerli arkadaşlar,
Federal Almanya Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu-KOMKAR, Şili işçi sınıfı ve halkının kanlı Pinoşe rejimine karşı yürüttüğü yiğit direnişi

selamlar, CND (Şili Emekçileri Ulusal Kumandası)'nın başlattığı Genel Grevle dayanışma içinde olduğunu belirtir.

Bizler, direnişinizi büyük bir ilgiyle izliyor, içinde bulunduğunuz durumu, acı ve özlemlerinizi çok iyi anlıyoruz. Zira bizim ülkemiz Türkiye Kürdistanı'nda ve Türkiye'de de 12 Eylül 1980'den beri, işçi sınıfı ve halklarımızı barbarca ezen askeri faşist bir diktatörlük hüküm sürmektedir.

Gerek Şili Pinoşesi ve gerekse Türk pinoşesi Evren gibileri, başta ABD olmak üzere emperyalistler tarafından destekleniyor ve sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı kullanılıyorlar.

Biz, ülkelerimizdeki askeri faşist diktatörlüklerin ortak

mücadelemiz ve uluslararası dayanışma sayesinde yenilgiye uğratılacağına inanıyoruz. Bu anlamda Pinoşe rejimini devirme mücadelenizde başarılar diliyoruz.

Sizin zaferiniz yakın, bizimki gelecek.

Yaşasın Şili ve Kürt halkının kardeşliği.

Yaşasın enternasyonal dayanışma.

tarihi adamın tarihi konuşması

Kenan Evren Siirt'te konuşma yapıyordu. Meydan asker ve polislerle çevrilmiş kürsünün çevresinde olağanüstü önlemler alınmış, damlara makinalı tüfekli asker ve polisler yerleştirilmişti. Halk zor ve tehditle meydana sürüklenmişti. Evren şöyle diyordu:

"Kahraman ordumuzun son hareketiyle bölücülere, vatan hainlerine küçük bir ders verdik. Ama onlar bundan anlamazlarsa..."

O sırada iki polis, dükkanını kapatmakta geç kalmış bir esnafı meydana getirmek için copluyorlardı. Adam kepengi çekerken "caart" diye keskin bir ses çıktı. Evren konuşmasını kesip sesin geldiği köşeye gözlerini dikti ve sonra şöyle devam etti:

"Görmüyor musunuz vatandaşlarım, lüçüler boş durmuyorlar, cüretkardılar. Adam, ben konuşurken bile bile kepengi sert biçimde kapatıyor ve "caart!" diye ses çıkarıyor. Yani "caart, kaba kağıt!"

Biz bunun ne anlama geldiğini bilmez miyiz?. Bizi enayi mi sanıyorlar!..."

Sözkonusu esnaf polisler tarafından tekme-tokat götürüldü.. Evren kaldığı yerden devam etti:

"Bu memlekette Kürt yoktur, hepimiz Türküz. Binlerce yıldan beri..."

O sırada iki karga şamata kopararak ötedeki kavak ağacına kondular. Evren bu kez de kargalara dikkatli dikkatli baktıktan sonra şöyle dedi:

"Bakın bakın, şu kargalara bakın! 'Gak gak!' ederek benimle alay ediyorlar. Biz bunun ne anlama geldiğini bilmez miyiz?. Ama devletimiz güçlüdür ve onlara da haddini bildirecektir!"

Sonra yanındaki genarellerin kulağına eğilip birşeyler söyledi. Onlar da kendi yanlarındakinin kulağına fısıldadılar ve az sonra ötede mevzilenmiş komando taburunun silahları ağaçlara çevrildi ve bir anda ortaklık velveleye döndü. Ne var ki kargalar isabet almadan, ama neye uğradıkları

rını şaşırılmış halde oradan uzaklaşmayı başardılar. Komandolar da peşlerinde tabi..

Kenan Evren devam etti:

"Bu memlekette hiçbir çatlak sese izin verilmeyecek!"

Tam o anda köşedeki sokaktan, önünde eşeği bir köylü görüldü. Eşek hopperlörden çıkan sesi bastırmak istercesine anırmaya başlamaz mı?. Evren öfkeden deliye döndü:

"Bu eşek ne demek istiyor biliyor musunuz? Başkan benim, diyor! Evet, çünkü başkanların konuştuğu yerde başka kimse konuşamaz. Bu eşek beni enayi mi sanıyor.. Hayır, başkan benim, benim benim!..."

Ve böylece devam edip gitti. Gazeteciler bay Başkan'ın boy boy pozlarını çektiler. Ertesi gün tüm gazeteler onun Siirt'te söylediği tarihi sözleri manşet yapmışlar ve köşe yazarları makaleler döşemişlerdi..

CIVIN

Salim CASIM

Destê xwe kiribû berikê çakête xwe..

Lêvê wi hêdi hêdi ji ser hev radibin, hindek peyivên nazik û straneke xemê ji devê wi derdikevin.

Xwe ûsa nişanê xelkê bide, ku ew ji weki wan hemiya ye û weki wan rêva diçe..

Hindek rêva diçû û li ser milê xwe diziviri. Berê xwe dida rex û rûyê xwe, ku berê kesê lê ninê û kes pey (div) da naçin.. Weki miroveki, ku şikeki ji xwe hebe û ji hindek kesa dîtirsi.

Gihîşte ber dergehi û cara dawî li ser milê xwe ziviri. Çavê xwe li rex û rûyê xwe gerand. Weki her car tişt nedît, ku hindeki jê bitirse.. Xelkê ku ji vir dihat û diçûn, her yek bi tiste-ki mijûl dibûn. Her yek rêya xwe diçû... Palek bi dergehi vena. Dergeh vebû û çû jor

Roj baş..

Hevalên wi bersiva wi dan.

—Roj baş.. Xêre, tu piçek dereng hati?

—Rast e. Ez dereng hatim. Lê belê me rêya civina xwe ûsa dana bû, ku ez dûmahiya we hemiya bêm civinê.

—Tu rast dibêji, bibore.. Belê Serbest nine (tûne).

—Mî ji vê gavê bigota, kanê Serbest? Destûr ji kesi xastiye an na?

—Na! Destûr ji kesi nexastiye.. Divê ev, sê kê m bist li vir bîba.. Çûnki me jivan (termin) wûsa dana bû. Eve, em hemû hatin û ev bist deqîqe bi ser wextê li ve çû.

—Dibe jivana xwe birkirîye, ku kê ngê bihata vira..

—Ez bawer nakim. Çûnki tu cara Serbest li jivanên xwe paşve nemaye. Hemi gava, beri wextê xwe dihat.. Dî ser hindeka dûhi şevê ez çûme mala wan. Hindek belavok dayê û cihê belavokîna wan, mî diyar kir.. Evroke çikçikê hebû. Xelk li ser wan belavokan diaxift.. Heke tiştê hebûya û Serbest bihata girtin hevalên din deng û bahs bigihandina me.

—Ez çî bêjîm. Dibe şûxulek bûye. Ne gihîşte me. Wext nebûye destûra xwe ji me bixweze.

—Ew ji rast e. Dibê em baş hazirê xwe bînin û berhev bînin.

—De baş e. Bî hîzira te em çî bînin?

—Zûka xwe belav bînin û xwe ji mal û hevala dûr bîxînin..

vê ez an tu biçin cem xebatê, ku ew biçe mala Serbest. Ew dê bîzanibe, ka çî çêbûye.

—Gelek baş e.. Ez diçime cem Xebatê.. Lê belê divê hûn demjimêr (seat) heft heta heft û niv li cihê civinê amade bibin.. Paşê ez ji werim liwêrê.. Belê hişyar bînin û haya we ji xwe hebe.

Dî deh deqîqada her yek bi rêyekva çû.

Ev carê rêya xwe kolanê kevî. Xelk hê di-hêdi bi rêva diçû. Ne dida xûya kirin, ku şûxulek wi heye. Car-cara dorê xwe diziviri.. Heku pêjnek (si-golge) li pişt wi da dihat an na.. Ne diwêriya li pişt xwe bîzivire. Piyê xwe giran dikir û xwe dida rexeki diwara. Ev pejn jê radbori.. Piçekê bêhna wi dihat û dilê wi rehet dî bû.

Demjimêr heft û niv kê m piçek, gihîşte cem hevalên xwe. Rêya xwe li gelek ciha vegûharti, ku zu bigihêje hevalên xwe. Hevalên wi bîzanin, ka çî çêbûye.. Hemû gelek ditirsîyan, ku Serbest ketiye destê dijîmî.

—Ha, bêje çî çêbûye? Xêre!

Bî kenive gote hevalên xwe:

—Çî çêbûye.

—Pa kanê Serbest, li kû ye?

—Gihîştê rêza şoreşê û vê gavê li nav pêşmergan e.

—Ev bo çî, ji ber çî çû?

—Şevê di, wextê belavok belav dikirin, yekê xwe firoş Serbest ditibû. Demê ji wi cihî dihat, vêca Serbest ji mal derketi bû. Pîr baş bu bu, ku şevê di Serbest ji mal derketi bû. Çûnki sibê heta nivro sê cara dijîmî çûbû mala wan. Mala wan ser û bînin kiribûn.. Gelek baş bû, ji destê wan rîzgar bû.

—Vêca em her tim berhev bînin. Ne raste, ku em du kes cem hev bigerin. Heta du heyvê divê em tu civin çênekin.. Çûnki dijîmî dizani, ku Serbest hevalê me bû.. Dî van rojan da, ew gelek zirarê li me din. Tu car serê xwe nebînin. Herin çayxanê û nav hevala xwe bi domine û hwd. mijûl bînin.. Heta careke dinê em diğhê ne yek û dest bi xebata xwe dikin.

Dersên Zmanê Kurdi

27

- 11– Bîndest zordestan, hingê ew dibîn yek.
 12– Şahan gedeki baş e, ew dê û bavê xwe
 13– Wî meheki berê xwendinê û êdi dîkane bixwîne.
 14– Wê keça xwe, lê rind nekîr.

III

Hevokên jêrin bîkî hevokên pîrsê:

Örnek:

- I– Bav û kalê me lî ku jîne?
 veyya; Bav û kalê me lî kiderê jîne?

II– Tu jî gund bî çî hati?

- 1– Bav û kalê me lî Kurdistanê jîne.
 2– Kurd pîr pez û dewar xwedî dîkîm.
 3– Xelkê dora Mêrdîn û Entebê bî çandîniyê mijûl dîbîn.
 4– Pezkûvî lî çîyan dîçerîm.
 5– Nê çîra kewan payîzî û zivistanê dibe.
 6– Masi dî avê da dijîn.
 7– Bapîrê mîm par mîr.
 8– Na, mamê mîm tune.
 9– Brazîyê mîm danzde salî ye.
 10– Tîrên heya Diyarbekîrê çar saetan da dîçe.
 11– Ez jî gund bî hespê hatîm.
 12– Hesên kera xwe bîriye êş.
 13– Şahan çûye dibîstanê.
 14– Deştên me tîr genîm û pembû dîdîm.
 15– Welat dî bîm lepê zordestan da ye.
 16– Axa û sermîyandar tu kari nakîm.
 17– Axa û sermîyandar dî saya xebatkaran da dibîn dewlemend.
 18– Xelkê me bîndest e, bona wê xîzan e.
 19– Postê hîrçê û ya kûze gelek buha ye.
 20– Xelkê dora golê jê ra dibêjîm behr.

Soru zamîrleri: *Ki*: Kim; *çî*: ne
 Başlıcaları *ki* ve *çî* dîr. *Ki* şahîslar, *çî*, şeyler için kullanılır. *Ki* çekildiği zaman *kê* olur.

Ki hat? Hesên hat.
 Çî dibare? Baran dibare.
 Tu ki yi? Ez Serdar im.
 Ew çî ye? Ew hesp e.
 Te jî kê ra got? Mîm jî Elo ra got.

Kijan : Hangisi

- Ehmed, mamê te lî mal e?
 -- Tu kijani dîpîrsî?
 -- Mamê te, Xîdîr?
 -- Belê, lî mal e.

- Ez isotan dîxwazîm.
 -- Tu kijanan dîxwazî, yêñ tuj, yan ne tuj?
 -- Yêñ tuj dîxwazîm.

Kijan zamîri isimler gibi çekilir, erkek için *i*, dişî için *ê*, çoğul için an takısını alır: *Kijani*, *kijanê* *kijanan*.

Soru sıfatları (Rengdêrên pîrsiyarki)
 Soru sıfatları *çend*, *çî* ve *kijan* dîr.
 Saleki da çend meh hene?
 Çavê te çî reng e?
 Tu kijan pîrtûkê dîxwazî?

Kürtçe'de soru cümlesi:

1– Daha önce gördüğümüz gibi söz düzenini değiştirmeksizin, ses düzeni yoluyla;
 2– Soru zamîrleri, sıfatları, basit ve birleşik zarflar yardımıyla yapılır.

Tu Şahan *i*.
 Tu Şahan *i*?

<i>Ki</i>	Tu Şahan <i>i</i>	Tu ki yi?
<i>Çî</i>	Ew mala Elo ye Ew rovi ye	Ew mala kê ye? Ew çî ye?
<i>Kijan</i>	Brayê mezîm Hesên e	Brayê mezîm kijan e?
<i>Çend</i>	Dî gund da 50 hene.	Dî gund çend mal hene?
<i>Çî</i>	Bavê mîm cotkar e. Gur goşt dîxwe.	Bavê te çî kari dîke? Gur çî dîxwe?

jî ku, *lî ku*, *jî ku derê*, *lî ku derê*

Şahan jî dibîstanê tî – Şahan jî ku tî? Şahan jî ku derê tî?

Şahan lî dibîstanê ye – Şahan lî ku ye?
 Şahan lî ku derê ye?

Bî çî Zaro bî qelemê dîmîvîsîm – Zaro bî çî dîmîvîsîm?
Bî kê ra Elo bî Xelîl ra çû bajêr – Elo bî kê ra çû bajêr?
Çîma Ez nexweş im, iro naçîm dibîstanê – Tu çîma iro naçî dibîstanê?
Çawa Şahan gedeyek baş e. – Şahan gedeyek çawan e?
Kingê Ez jî Bingolê du hatîm – Tu jî Bingolê kingê hati?

(*Dumahik heye*)

PRAG -- 1983

" DÎJÎ ŞERÊ NUKLEERÎ BO AŞITÎ Û JİYANÊ "

Roja 21-26'ê Heziranê hêzên aşitixwazên cihanê dî bin şîara "Dîjî Şerê Nukleerî Bo Aşitî û Jîyanê" da, lî paytextê Çekoslavakiya Pragê Komcivîna Aşitîyê saz kîrîn. Jî çar aliyê dinê gelek hêz dî Komcivînê da amade bûn.

Hêzên emperyalist û kevneperest bo civin bifeşîle pîr kar kîrîn. Çî destên wan hat paş nedan. Dî gel hemû kar û cadên emperyalista, jî 132 welata bêtirî 3500 kes tevi Komcivînê bû. Nûner her yek bî kîncên xwe yê netewî renga reng, keşîş bî cubê reş, mele bî şaşîkên xwe amade bûn. Gelek ulmdar, hunermend, dengbêj û nivîskarên nav û deng jî dî nav nûnera da hebûn. Civin rasti pîr qenc hatîbû saz kî-

Komcivîn bî serfirazi derbas bû. Pîrsa aşitîyê pîr fireh hat muneqşe kîrîn. 11 komîsyon saz bîbû. Ev komîsyona her yek enteresa aşitîyê bî pîrsên cure cure va lêkolandin. Wek "aşitî û çekên atomî", "aşitî û pîrsa Rojhîlata navîn", "aşitî, zarok û ciwan" û hwd. Dawiyê da gelek bîryar hatin girtin û rasti ev bîryarana hemû jî bîryarên dîroki ne.

Civîna Pragê û bîryarên ku hatin girtin dî tevgera aşitîyê da gavek pîr pêşta ye. Ev bîryarana wê rê nişanê kar û barên aşitîyê bîdîn. Îro berpîrsiyari ew e, ku ev bîryarana bî ci bin. Aşitî daxwaza insanîyetê ye. Ger bo doza aşitîyê xebatak baş çêbe, emperyalist nekarin bî hêsani politîka şerxwaziyê bîmeşînin, şera vêxin, xwîna gela birîjînin.

Sistema sosyalist bo aşitîyê û pêşî lêgirtîna şerê atomî xurtî kar dîke. Welatên sosyalist, isal 5ê çilê paşin disa lî Pragê civîyan. Hîn bîryar girtin û pêşniyariyên ew bî navê "Deklerasyona Pragê" weşandin. Lê radyo, televizyon û rojnamên welatên rojava qet behsa vê civînê nekîrîn. Emperyalist naxwazî dengê aşitîyê lî dinê belav ne. Xebat û pêşniyariyên welatên sosyalist bê bihistin. Ew propaganda dîkin, ku Yekîtiya Sovyeta welatek şerxwaze, êrişkere. Û jî bo bergê lî vî welatî bigrin divê çeka çekî û lî çar aliyê dinê bî ci kî. Ev derewek pîr mezin e. Yekîtiya Sovyet êrişê tu welatî nekîriye û ew rasti jî bo aşitîyê dixebite û aşitî dixwaze. Yê ku pêşî çekê atomî çekî û bî kar anî Emerîka ye. Yekîtiya Sovyet piştê bî mecbûrê, bo parastîna welatê xwe û gelan çekên atomî çekîrîn. Îro destê Emerîka da Notron heyê, lî Yekîtiya Sovyet tune. Yekîtiya Sovyet, jî bo kêm kîrîn û sekinandîna çekîrîna çekên atomî gelek pêşneyar kîr. Wan, hemû mîleta ra îlan kîrîn, ku Yekîtiya Sovyet dî şerek da cara ewil wê çekên atomî bî kar nayîne. Ger dewletên emperyalist van çekana nexebîtin, welatên sosyalist teminatê didin ku ewê tu car nexebîtin. Welatên sosyalist, bo Emerîka û welatên Ewropa rojava jî pêşniyar kîrîn ku çekên atomî êdî hasîl nekî, yê destê wan da hene, hejmara wan wekhev daxî û bî peyma-

nek, çekîrîna çekên atomî qedexe bêkîrîn. Lê, hêzên emperyalist van daxwazê Yekîtiya Sovyet û welatên sosyalist paşdest kîrîn. Ew xwe nadî ber van kara û hember vî, hasîl kîrîna çekên atomî zêde dîkin û çar aliyê dinê jî bî ci dîkin. Emerîka û welatên Ewropa rojava nuha xwe hazîr dîkin ku dawîya vê salê fuzên atomî lî Ewropa bî ci kî. Ev jî xetera şer zêde dîke. Emerîka, lî Cenevrê jî hemû pêşneyariyên Yekîtiya Sovyet paşdest dîke û naxwaze dî nav wan da peymanek çêbe.

Pîrsa aşitîyê jî bo Tirkîyê jî pîrsek gîring e. Îro Tirkîyê bî destê cunta faşîst, lî Rojhîlata navîn rola îsrailê duwemin dîlîze. Wan "hêzên bî lez" lî Tirkîyê ci kîrîn. Bo balafrên leşkerî mezin, hîn meydana fireh kîrîn, çenda jî nu avakîrîn. Ev hazîriyên leşkerî bo çiyê? Tu xeterek lî ser Tirkîyê tune. Bêşik evana jî bo êrişê cîranên xwe bîkî û planên Emerîka ne, û her weha hemberê welatên sosyaliste.

Cunta faşîst, dijîmîne aşitîyê mezin e. Wan komela aşitîyê girtin û berpîrsiyarên wî dane ber dageha, her yekî ra 10-15 sal ceza tê xwestin. Cunta jî wek efendiye xwe Emerîka, xwe nade ber tu pêşniyarek bo aşitîyê. Çend meh berê Bulgarîstanê pêşniyariyek anî, bo welatên mîntîqa Belqan dî nav xwe da peymanek dayînin, ku lî vî mîntiqê çekên atomî bî ci nekî. Tirkîyê qebûl nekî. Ger, gelên welatên Ewropa nehêlî fuzên atomî lî welatên wan ci be û planên Emerîka ne-meşe, cunta û hukmê Reagan niyetî van çeka lî Tirkîyê bî ci kî. Piştî 12ê Îlonê Emerîka bî hêsani planên xwe ser Tirkîyê dimeşîne. Berdevkên wan ser hukmî, welatê bîxwedî ditîne, bî dilê xwe têda pêkol dîkin.

Hîn hêz bî tevgera aşitîyê ve tinazê xwe dîkin, vî xebatê biçûk dîbin. Ew dîfîkîrîn ger bo aşitîyê xebatê bîkîrîn, ev zîrarê digîhîne tîkoşîna hemberî cunta faşîst. Van herdu kara datînin hemberî hevdu. Ev xeletîyek mezin e. Rasti ewe ku mîrov pîrsên welat û pîrsên navnetewî bî riyek rast pev gîrêde. Herdu kara jî pevr rast bîmeşîne. Îro pîrsa aşitîyê, pîrsek jîyaniye û her weha pîrsek dij-emperyalistî rojane, gîring e. Tu hêzek berpîrsiyar nekare xwe jî vî karî bîde alî. Tevgera aşitî çîqas bîhêz be, ew qasî krîza emperyalista girantîr dibe û bo gelên bîndest û çîna karkerên welatên kapitalist mercên baş peyda dibe.

Jî Tirkîyê delegasyonêk bî 25 kesî tevi Komcivînê bû. Dî nav wan da, nûnerê KOMKAR, KOÇKAK, GERÇEK, DİB-FAK û hîn berpîrsiyarên TSİP û TİP û nûnerên sendîka hebûn.

Dî Komcivîna Aşitîyê Pragê da, komîsyona Rojhîlata navîn lî ser pîrsa Tirkîyê û Kurdîstanê jî rawestîya. Nûnerê KOMKAR'ê gelek dokumentar lî delegas-

yona belav kîr. Bî gelek ra jî dan û stend. Pêşneyarên delegasyona Tirkîyê dî rapora komîsyona Rojhîlata navîn da ci gîrt.

FAC'DE YABANCI

protestolara yol açtı. Buna karşılık ege-men sınıf çevreleri, neo-nazilerin yabancı düşmanı ırkçı kampanyalarının hiç bir engelle karşılaşmadan devam etmesinden yanaydı. Yabancılar karşı düşmanlığı arttırmak için neo-naziler, kriminal olaylara kadar her çeşit yöntemi kullanıyorlar. Yabancıların oturdukları evlerin duvarlarına yazı yazmalarla, tehdit mektupları göndererek veya telefon ederek, yabancılarla evli alman kadınlarına baskı uygulayarak vb. yapıyorlar. Bu yöntemlerle Neo-naziler yabancıların ve özellikle Türklerin "hemen ve kayıtsız şartsız Federal Almanya'yı terketmelerini" sağlamaya çalışıyorlar.(8)

Tehlikenin Giderek Artması ve Karşı Koyma

Yabancı işçilere ve ailelerine yönelik çalışmalar FAC'nin demokratik güçleri tarafından çok ciddi bir tehlike olarak görülüyor. Genç ve sıkı biçimde yapılan geniş ajitasyon sonucu FAC'deki yabancılar karşı düşmanlık oldukça yaygınlaşmıştır. Yapılan bir ankete göre her iki Fac vatandaşından birisi işsizliğin artmasının nedeninin yabancılar olduğuna inanıyor. Soru sorulanların % 82-88'i ülkedeki yabancıların sayısını çok fazla görüyor, %71'i yabancıların hemen geri gönderilmesini istiyorlar.

Diğer taraftan yabancı düşmanlığına karşı direnmeler de gittikçe güçleniyor. Bu gelişmeler Lenin'in "Kapitalizm ve Göçmen İşçiler" adlı yazısında yazılanları doğrulamaktadır. Lenin adı geçen yazıda şöyle diyor: "Burjuvazi bir ulusun işçilerini diğer ulusların işçilerine karşı kışkırtıyor ve onları birbirinden ayırmaya çalışıyor. Sınıf bilinçli işçiler ise geri kalmış ülkelerden yoldaşlarının örgütlenmelerine ve aydınlanmalarına yardımcı olmaya çalışıyorlar." (9)

- 1) Lenin, Eserleri, cilt 19, Berlin 1962, sh. 447, 449
- 2) Lenin, Eserleri, cilt 26, Berlin 1961, sh. 155
- 3) Bundesarbeitsblatt, Stuttgart, 4/1970, sh. 250
- 4) Auslaenderrecht, Textsammlung, Köln, 1980, sh. 91
- 5) Auslaenderrecht, Textsammlung,
- 6) Auslaenderrecht, Textsammlung,
- 7) Kölner Stadt-Anzeiger, Köln/26.11.82
- 8) Frankfurter Rundschau, 2.9.1982
- 9) Lenin, Eserleri, cilt 19, sh. 450

Zimmermann'ın yeni marifeti:

Yürüyüş yasasının gericileştirilmesi

6 Mart 83'teki seçimlerden sonra iktidara gelen gerici Kohl hükümeti işe; sosyal, ekonomik ve demokratik hakların budanmasını, yabancı işçi sayısının, özellikle Türkiyeli işçilerin, azaltılmasını ve F.Almanya'ya nükleer başlıklı füzelerin yerleştirilmesini hedef olarak koydu ve bu yolda yoğun bir propagandaya girişti.

Kohl-Zimmermann hükümeti bir yandan yabancı işçileri krizin sorumlusu gibi göstermeye çalışırken, diğer yandan da Alman işçi sınıfının onlara yıllık mücadeleler sonucu kazandığı ekonomik, demokratik ve sosyal hakların kırılp budanması yolunda mesafeler almaya başladı.

Kohl hükümeti gittikçe kitleselleşen ve sayıları milyonları bulan barış savaşçıların eylemlerinden de telaşa kapılmaya başladı. Gerici çevreler de biliyorlar ki, saldırgan, savaş yanlısı, insanlığı felakete sürükleyecek maceracı güçlerle, barış, dostluk ve iyi bir yaşam için mücadele edenler arasındaki kavgayı, ikinci güçler; yani barış güçleri kazanacaklar. Bu amaçla yüzbinler sokaklara dökülüyor, hayatın her alanında, kilisede, okulda, işyerinde, parlamentoda, barışın korunması yönünde küçümsenmeyecek sesler yükseliyor. 3,5 milyon insan 'Krefeld Barış Çağrısı'na imzalamış bulunuyor.

Haziran 83'te Mannheim Araştırma Grubunun yaptığı bir araştırmada kendileriyle konuşulan 1000 kişinin yüzde 78,6'sı nükleer füzelerin yerleştirilmesine karşı olduklarını açıklamışlar.

Diğer taraftan Alman ekonomisi krizi atlatamıyor, tekeli sermaye bunalımının sorumluluğunu yabancı işçilere yüklemeye çalışıyor. İktidar, geçimiste bu konuda belli başarılar

sağladıysa da artık daha fazla inandırıcı olamıyor. Bunalımın yükünü çeken milyonlar, giderek bu görüşün yanlış olduğunu, yabancı işçilerin ekonominin bunalıma yuvarlanmasında herhangi bir payları bulunmadığını anlıyorlar. İktidar, faturayı başta işçi sınıfı olmak üzere geniş toplumsal kesimlerin sırtına bindirdikçe de tepkiler büyüyor. Önümüzdeki dönemde bunalımın yarattığı sonuçlara kar-

Tekelci sermaye, ne yapıp yapıp, bu gdişin önünü almıyordu. Ve bu amaçla harekete geçildi, ajan-provokatörler her zamanki gibi kutsal görevlerini yerine getirmeye başladılar.

25 Haziran 1983 tarihinde ABD başkan yardımcısı Busch'un F.Almanya'yı ziyaretini protesto etmek için onbinler Krefeld'te yürüyüş ve miting düzenlediler. Bu yürüyüşte ajan

Bu yasaya göre yürüyüş ve mitinglerde, polisin dağılın çağrısına uymayanlar, orada bulunanlar yakalanıp içeri atılacak ve gereken işlemler yapılacak. Yine bu yasaya göre gösteri ve yürüyüşlere izin almak da bir hayli zorlaştırılacak.

Gerici çevreler bu ve benzer uygulama ve önerileriyle, yüzbinlerce insanı göstermek, önünü alamadıkları barış eylemlerini bu ve benzer provakasyonlarla engellemek ve kitleleri yıldırma istiyorlar.

Fakat yanılıyorlar, F.Almanya demokrasi güçleri 187'den 1970'e kadar yürürlük kalan eski yürüyüş ve gösteri yasasını değiştirdikleri gibi, 1970'te kazandıkları ve geliştirdikleri bu haklarının geri alınmasına izin vermeyecekler ve bu yönde mücadeleye devam edeceklerdir.

Zimmermann'ın 'yeni yürüyüş önerisi'ni açıklamasından sonra tüm ilerici, devrimci yerli ve yabancı güçler bu konuda harekete geçerek, propaganda ve kitle çalışmasına başladılar. Sosyal demokratlar, Liberallerin bir kesimi, Gröneler, DKP ve gençlik örgütleri, sendika ve meslek örgütleri ve Nordrhein Westfalen SPD Eyalet Hükümeti buna geçit vermeyeceklerini açıkladılar.

Sonbahar hem barış mücadelesi ve hem de bu gerici gelişmelerin engellenmesi için belirleyici olacaktır. Tüm demokrasi ve barış güçleri Sonbahar'da yapılacak barış eylemlerine, insanlığı felakete sürükleyecek çılgınlıklara karşı eylemlere hazırlanıyorlar. Biz Kürdistanlı işçiler de demokratik yığın örgütümüz KOMKAR saflarında bu eylemlere katılıp, F.Almanya demokrasi güçlerinin yanında yerimizi alıp, bu gerici girişimlere karşı mücadele edeceğiz.

şı daha büyük ölçekte kitlesel muhalefetin ortaya çıkacağını tekeli sermaye çevreleri ve onların hükümeti iyi biliyorlar. İşte gerek kapitalist sistemin bunalımına ve gerekse silahlanma yarışına karşı günden güne gelişen muhalefetin çalışmalarını zayıflatmak ve engelliyebilmek için değişik türde "önlem"ler gündeme getiriliyor.

provokatörler rolleri gereği olay çıkarıp, polisin saldırısını sağladılar. Peşinden Wuppertal'de bir gençlik merkezi basılarak orada bulunanlar, çoğunlukla gençler, apar topar gözaltına alınıp, kimlik tesbitinden sonra serbest bırakıldılar. Bunları bahane eden İçişleri bakanı Zimmermann yeni yürüyüş ve gösteri yasası önerisini açıkladı.

Mercén aboneti: 6 mehi 10 DM, sali 20 DM.
Abone şartları: 6 aylık 10 DM, yıllık 20 DM.

Hesap-No: Postscheckamt Frankfurt
Konto-Nr. 405767 - 606

DEMİŞ
KOMKAR

Xwedi : Federasyona Komelên Karkerên Kurdistan
İ Elmanya Federal
Navnişan : 6000 Frankfurt/M, Savignystr. 75
Federal Almanya
Berpirsiyar : A.Saydam

IMPRESSUM
Herausgeber: KOMKAR
Föderation der Arbeitervereine
aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredaktuer:
A. Saydam
Druck: Eigendruck